

Müsli i slüke

(Excerpt in Croatian)

Translated by: Miroslav Gradečak

Contact of the translator: mgradecak@yahoo.com

Stripaš koji zavija s vukovima

Prije nekoliko tjedana sam na kavi sa starom poznanicom saznao nešto u što nisam odmah povjerovao. Nećete ni vi. Naime, Društvo za zaštitu dinarske faune svake godine.

/SASTAVLJA POPIS SLOVENSkih VUKOVA POMOČU VOLONTERA KOJI U ŠUMI
ZAVIJAJU NA MJESEC I BILJEŽE ODAZIVE./

/ŠTO?/

/DA, ANDREJ I JA STO POSTO IDEMO./

/ŠTO?/

Ozbiljno. Ma znam. Čim sam čuo, znao sam da to treba vidjeti. Moj sinčić je također veliki lupofil, ali morali smo ga razočarati i reći mu da će pričekati još koju godinu.

/AUUUUUUUUU!!!/

/TARAS, NEMOJ! JOŠ SI PREMALEN. POPIS SE VRŠI NAVEČER! SAMO BI IH PREPLAŠIO!/
/AUUUUUUUUU!!!/

Dakle, ako želiš upasti na ovu zabavu, prvo moraš upisati biotehnički fakultet na kojem ti neki teški frajer koji po cijelom svijetu proučava dlakavu zvjerad od medvjeda do snježnih leoparda objasni par sitnica o vukovima.

Na primjer, u Sloveniji trenutno živi svega nekih 9 čopora po cca 7 vukova. A za razliku od onih višeglavih divovskih mrcina kakve u ruskim bajkama u snijegu vrebaju usamljene putnike, naše čopore čine tek mama lake kategorije, tata i njihovi mladunci od ove i lanjske godine.

/JESTE VI ZIHER DA STE ČOPOR, A NE OBIČNA OBITELJ?/

/RECIMO, MOWGLIJEV TATA NIJE BIO ŠEF, NEGO JE TO BIO AKELA!/

Drži u ruci: /Peća i vuk/, /Bijeli očnjak/

/JOŠ MI IZGLEDATE NEKAKO MALENI.../

/MOŽE LI GA NETKO UGRISTI?/

/NEMOJ, MOGLO BI MU PASATI!/

Odraslu djecu roditelji munjevito izbace iz kuće pa klinci nastavljaju samostalno lutati svijetom dok ne nađu slobodni teritorij na kojem će pokušati nanjušiti partnera i osnovati vlastiti čopor. Zavijanjem provjeravaju ima li u nekom reviru mjesta za njih: ako nema odgovora, znači da je prostor fraj, ako pak čuju zavijanje, znači da mjesta nema.

/IMA LI U OVOJ ŠUUUUUMI KOJE SLOBODNO MJESTO?/

/BRIŠI, MALI! ZAR NE VIDIŠ DA JE ZAUZETO?!/

Biolozji će te nakon predavanja naučiti kako pravilno zavijati ...

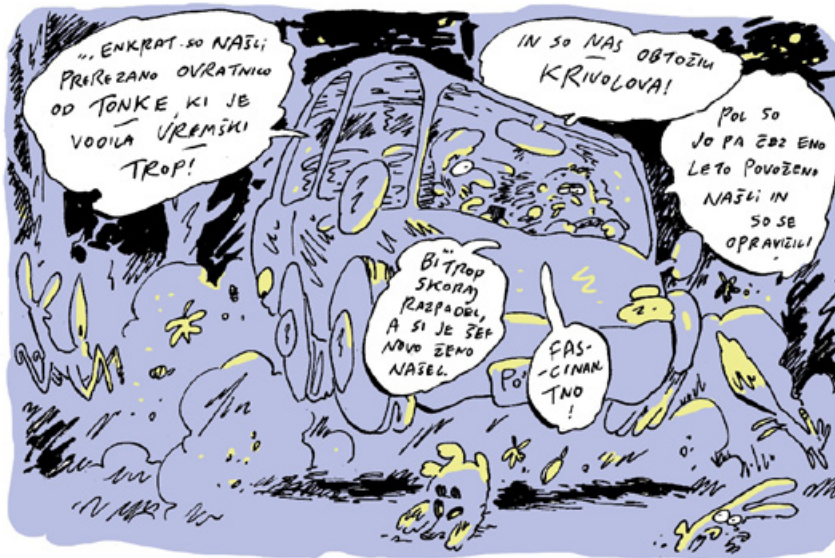

/AHA! AHA! MALO VIŠJE U SREDINI! MRVICU KRAČI SPUST NA KRAJU! MALČICE PRODUŽI UVOD!/

/INAČE JE BILO SUPER./

... i onda počinješ: tri noći zaredom, sat vremena nakon zalaska sunca moraš se nacrtati u dodijeljenom reviru i sa što višeg položaja zavijati unutar četiri kvadranta poznatog teritorija lokalnog čopora.

Recimo, ja sam tulio u okolici Ribnice i prvu noć pravio društvo lokalnom lovcu koji mi je tijekom lutanja šumskim puteljcima po kojima su nas pratili jazavci, lisice i zečevi, prepričavao sočne lovačke priče.

/...JEDNOM SU NAŠLI PREREZANU TONKINU OGRLICU KOJA JE BILA NA ČELU VREMŠKOG ČOPORA!/
/ČOPOR SE SKORO RASPAO, ALI JE ŠEF NAŠAO NOVU ŽENU./

/FASCINANTNO!/
/A NAS SU OPTUŽILI ZA KRIVOLOV!/
/NAKON POLA GODINE NAŠLI SU PREGAŽENU ŽENKU I ISPRIČALI SE./

Na prve tri točke čulo se samo bizarno mumljanje u vještoj interpretaciji mog suputnika.

/U! ŠTO JE TO BILO?/

/PUH./

/A OVO?/

/LISICA!/

/WHAT THE FOX SAY?/

/U! A ŠTO JE OVO?/

/NE ZNAM, MOŽDA KUNA./

Za ovo posljednje skretanje dobili smo špotanciju jer su biolozi već znali za taj čopor i nisu mu više htjeli smetati.

Svejedno su mi dopustili da posljednjeg dana idem na još jednu ekspediciju, ovaj put s poznanicima organizatora iz inozemstva: jednom hrvatskom i jednom austrijskom biologinjom te njenim mužem koji pola vremena spašava iz zarobljeničtva medvjede plesače, a pola vremena crta znanstvene ilustracije za zoološke vrtove.

/ZAR MEDVJEDIMA NE NEDOSTAJE PLES?/

/HAHA! ZVUČIŠ POPUT IVANA!/

/RUS KOJI TVRDI DA JE MEDVJEDIMA LJPŠE U ZAROBLJENIŠTVU. JEDNU NJEGOVU PLESAČICU SU POJELI KAD JE SVIRALA TAMBURICU./

/AHA.../

/DA, NAVODNO JER SU JOJ NOGE BILE NAMAZANE MEDVJEĐOM MASTI./

/RAZUMIJEM./

S ovom ekipom smo na predzadnjoj lokaciji također imali sreće jer smo čuli i mladunce, a to znači da su se ti kvadranti zatvorili i sljedeći dan smo imali slobodno.

/JAP-ČULI SMO JOŠ JEDAN ODAZIV. AHA, OVAJ PUT MLADUNCI./

/POČETNIŠKA SREČA? MOŽDA./

/MOGU LI ZA NAGRADO SUTRA IĆI U KINO?/

Diplomac na Kongrescu je bio krasan desert. Ali želudac mi već sad kruli od zavijanja sljedeće godine.

Auuuuuuuuuu (forte, forte, non troppo leggero)!

Dječji program

Moram biti iskren: nisam fan modernih crtića. Čekajući da mi se dijete zavuče pod kožu najviše sam strahovao od neizvjesnosti kako ću podnijeti njegovu sreću uzrokovanu debilnim dječjim programom suvremenog doba.

/GLE, MALI! OVO JE DOBRA KNJIGA, A OVO LOŠA. JESI ZAPAMTIO?/

/OKEJ, AJMO JOŠ JEDNOM./

Frendovi mi kažu da idealiziram show-program vlastitog djetinjstva. Međutim, pogledajmo razlike među popularnim zabavnim animiranim filmovima nekad i danas, na primjer između Rakosnička ili psa Fika te Pepe praščić i Tomice i prijatelja. Vidite li još koju razliku osim one da prva dva dolaze iz istočnog a druga dva iz zapadnog bloka?

Reći ću vam: Rakosniček i Fik su fantazijski crtići čiji vragolasti junaci krše pravila fizike i lijepog ponašanja, ali na kraju ipak shvate poantu opće kulture. Peppa praščić i Tomica žive u banalnom svijetu svakodnevnih problema i na kraju dobe moralnu pouku korisnu za komotno preživljavanje.

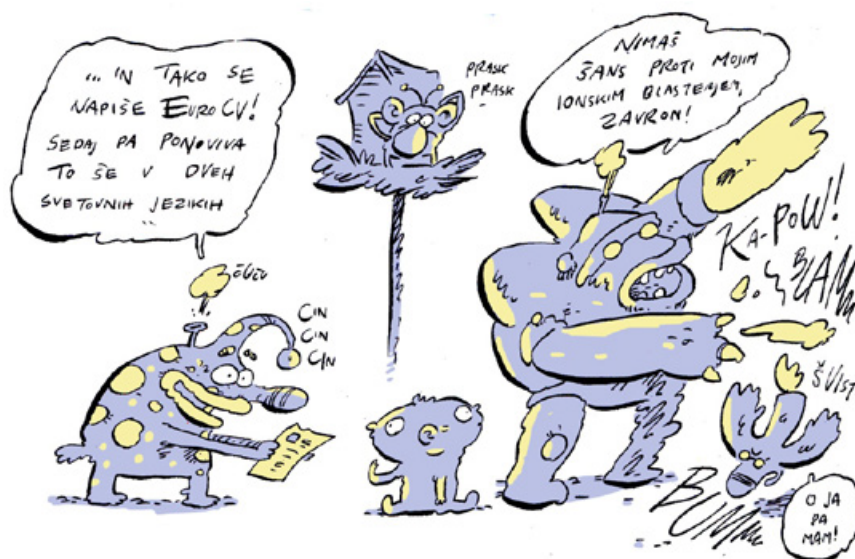

/PEPPA I FEDOR/

/DOĐI, PEPPA, POKAZAT ĆU TI ŠTO JE TO GRUDANJE!/
/

/NE, HVALA. MAMA JE REKLA DA SAMO S NJOM SMIJEM IĆI NA IGRALIŠTE./

Znam da postoje fantasy crtići za veće klinge koji sami diktiraju potrošnju, ima ih na pretek. Ali čini mi se kao da je nestao međuprostor između fantazije i čovječnosti kojeg predstavljaju Rakosniček i Fik. Kao da ne postoji ništa drugi osim prilagođavanja društvenim pravilima na jednoj i svijeta bez ikakvih pravila na drugoj strani.

/... I TAKO SE NAPIŠE EURO CV! A SADA ĆEMO TO PONOVI TI NA DVA SVJETSKA JEZIKA.../

/NEMAŠ ŠANSE PROTIV MOJIH IONSKIH BLASTERA, SAURONE!/
/O DA, IMAM!/
Zvuči kao dijagnoza današnjeg vremena, čak i na razini odraslih, gdje nam se govori da trebamo biti realni, prihvatiti pravila darvinističkog tržišta i ne bježati u utopiju naših snova, ali po drugoj strani nama lišenim mašte, na tom istom tržištu za masne novce prodaju se infantilni svjetovi raznih hobita i marvela? Možda je stvarno tako.

Peppa praščić je, barem meni, jednostavno dosadna, a Tomica, ako ga pažljivo slušate, djeluje zaista zastrašujuće. Pazite ovu premisu: na izoliranom otoku živi hrpa lokomotiva koja se u osnovi ponaša poput djece, ali istovremeno cijeli dan, po snijegu, kiši i vrućini naporno rade za šefa željezničke stanice odjevenog u klasični kostim kapitalista iz 19. stoljeća: frak, cilindar i debeli sloj špeka.

/MA KAKVA DJEČJA RADNA SNAGA? MOLIM VAS LIJEPO!/
/TO SU STROJEVI!/
Vlacići zbog svoje razigranosti u svakoj epizodi privremeno poremete radni proces i zadaju probleme šefu, nakon čega odrade prekovremene sate, riješe problem i uz pohvalu odlaze na

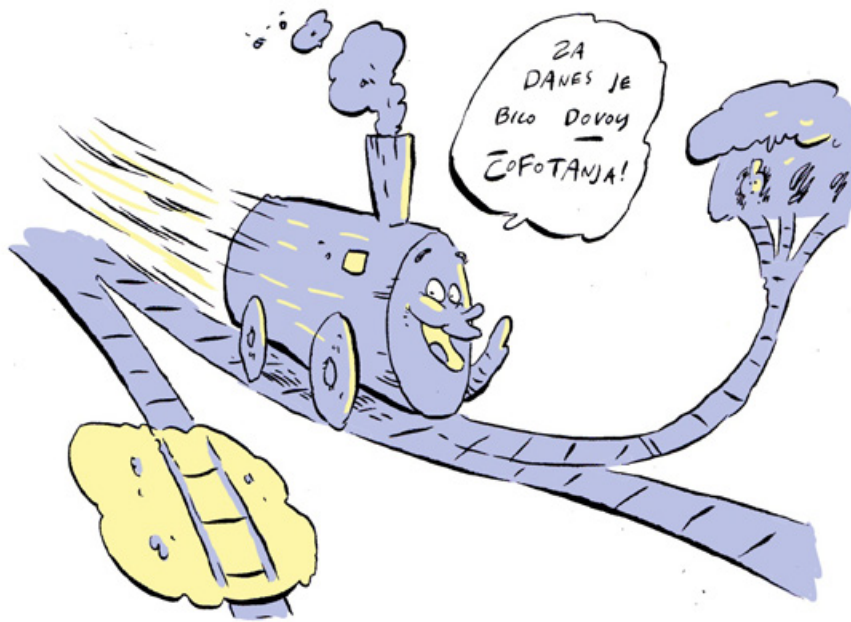
spavanje u otvorenu garažu koja podsjeća na sobe s krevetima na kat iz nekih Dickensovih sirotišta pa tamo šapuću o naučenim lekcijama od toga dana.

/DOBRO JE BITI SNAŽAN SAMO AKO SI I KORISTAN!/
/

zaključio Tomica, nakon što su se zbog njegova nepromišljenog nadmetanja snaga s lokalnom dizalicom oštetile obje naprave.

U drugoj pak epizodi mehaničko dijete otkriva radost prskanja svojih prijatelja dok vozi kroz lokve. Sve je okej dok ne poprskava vagoni koji gazdi voze brašno i jagode za popodnevnu čajanku, a Tomica ih uspijeva umiriti isporukom nove robe tek nakon divlje vožnje po otoku. Debeli tipovi se nakon malog zakašnjenja napokon bacaju na kolače, a Tomica se na putu do garaže odupre iskušenju da se provoza kroz još jednu lokvu, iako u blizini nema drugog vlaka i nakon cijelog dana na poslu napokon je slobodan.

/ZA DANAS BI BILO DOSTA PRSKANJA!/
/

Dobro, reći ćete da je to krajnje bizarno i smrdi na odgoj poniznih radnika, ali vaš klinac to još ništa ne kuži i Tomicu gleda samo zato jer su mu super sve te mašine koje pušu, fučkaju, dižu teret i trube. Točno, ali kao prvo s vremenom će sve shvatiti, a fora je baš u tome da vam se lekcija uvuče pod kožu prije nego što je uopće shvatite kao nešto neobično. A kao drugo, kad mali uzbuđeno vrišti zbog moralističkih vlakića, nehotice mi ide na živce jer znam da su njegovi idoli pravi debili.

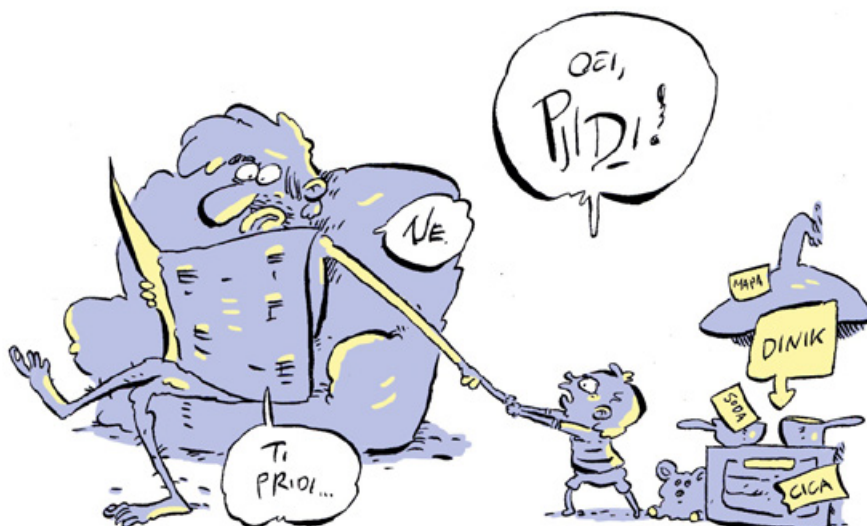

/AKO ĆEMO SE POBUNITI PROTIV GOSPODINA WITHERMEYERA, NAŠTETIT ĆEMO SEBI!/
/BOLJE DA SE POTRUDIMO. SIGURNO ĆE NAS PRIMIJETITI I NAGRADITI./

Ukratko, kad klinac i ja zajedno gledamo dječje stvari, u konačnici mislim da je prije svega važno da se zabavimo. Dječji program mora nešto dati i odrasloj osobi koja prati dijete, jer će se u suprotnom umoriti čekajući kraj i kolutati očima nad ukusom svog potomka.

Postoji i drugi razlog zašto smatram da bi crtici morali biti podnošljivi i roditeljima. Budući da neki dijelovi crtića koketiraju sa starijom publikom, dijete će primijetiti da njegov roditelj razumije priču na njemu još neshvatljivoj razini. Bit će mu jasno da je još malen; da mora još puno toga naučiti; da roditelj zna više te da se mora potruditi kako bi došao na tu razinu.

Program potpuno prilagođen djetetovoj razini barem mu djelomično poručuje: sasvim je dovoljan tvoj mali, još uvijek debilni svijet; za njega smo pripremili poseban program, poseban namještaj i poseban jezik. Ne trebate srljati u bezvezno kompliciran svijet odraslih, ostavite njima da uživaju u slastima žvaljenja, čitanja novina ili kuhanja, jer sve je to zapravo pomalo nebitno: uvijek ih možete flegmatično odvući u svoj divni mali, ionako superioran svemir.

/TATA, DOĐI!/
/NE, TI DOĐI.../

Ako opet proširim misao na tipove emisija naizgled namijenjenih odraslim osobama, slična je situacija s retardacijom TV programa na nedječjim područjima. Ako reality showovi posvuda potiskuju inteligentnije emisije koje privlače publiku - ako nastavite publici davati samo ono što "žele" i što mogu razumjeti uz što manje truda - svaki donekle intelektualno ili emocionalno složeniji program neće shvatiti kao priliku za osobni rast, već kao bahati doprinos dosadnog i introvertnog svijeta "elite" koji više nema veze sa stvarnim svijetom radnika gladnog reality showa.